

stihováno pozdější rozhodnutí o úpravě styku těchto dětí s matkou. V §u 142 obč. zák. se výslovně ustanovuje, že druhý z rodičů, jemuž nebyla výchova svěřena, jest přes to oprávněn, s dětmi se osobně stýkati. Co zákonodárce osobním stykem rozumí, není výslovně uvedeno, a proto dlužno slovo styk vykládati ve smyslu běžném. Stykem dle toho jest rozuměti setkávání se osob vůbec. Uváží-li se, že i ustanovením, že děti byly přenechány jednomu manželovi do výchovy, tím (výchovou) jest stanoven styk stálý za určitým účelem na dobu více let, již nelze předem určit, nelze tedy míti za styk jen krátké, na určité hodiny vypočtené setkání se dětmi s rodiči, nýbrž i setkání takové, jež bylo určeno dobou delší, ne však trvale jako u výchovy. Styk má sloužiti hlavně k osvěžení, upevnění a zachování příbuzenských svazků, vzájemné lásky a úcty k onomu z rodičů, s nimiž se děti jen zřídka vídávají, a má se jím podporovati mravní výchova dětí, jež výlučně druhému z rodičů byla svěřena. Z toho plyne, že děti pobytem u druhého z rodičů nemají, ano nesmějí, na výchově utrpěti úhony. Vychází-li se s tohoto hlediska, pak nutno i pobyt dětí u matky po dobu 14 dnů v čase hlavních školních prázdnin považovati za styk, jaký má § 142 obč. zák. na mysli. Proto právem soud první stolice dal matce, jež ze stálého styku, výchovy dětí, jest vyloučena a jedině obmezena na styk s dětmi v celku ani ne na měsíc ročně, právo, mimo určité dny, jednou v měsíci, i 14 dnů hlavních školních prázdnin se svými dětmi se stýkati.

Čís. 2405.

Spachtoval-li pachtýř pozemky na řadu let za pevné roční pachtovné, nemůže se v nesporném řízení domáhati snížení pachtovného, poklesly-li ceny zemědělských plodin za doby pachtovní. Zvláštních zákonů o úpravě pachtovného nelze tu použiti.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, R II 84/23.)

Veřejnou dražbou dne 10. října 1920 spachtoval pachtýř pozemky nezletilců na tři roky za ročních 5400 Kč. Návrh jeho v roce 1922, by pachtovné bylo pro poslední rok sníženo při nejmenším na 1500 Kč, p o r u č e n s k ý s o u d zamítl. D u v o d y: Z předpisů §§ 232 a 233 obč. zák. vychází, že nemovitosti poručenců mají býti spravovány tak, aby poručencům co nejvíce vynášely. Proto nařizuje se pravidelně jak pro prodej, tak pro pronájem veřejná dražba. Tak tomu bylo i v tomto případě. Nařízena byla veřejná dražba, a v dražebních podmínkách jako nejmenší pachtovné stanoveno 3000 Kč, a doba pachtu tři roky. Věděl tedy pachtýř při dražbě, jaké závazky na sebe bere, a musil předvídat, že hospodářské poměry se za tři roky změní, že se vysoké ceny hospodářských plodin dlouho již udržeti nemohou. Pachtoval-li přece a jako pachtýř, který nejvyšší pachtovné nabídl, pozemky a budovy do pachtu dostal, musí nyní smlouvu splniti. Nynější pokles cen jde na jeho vrub (§ 1311 obč. zák.) a nemůže poručenský soudce o své újmě svoliti ke změně smlouvy a snížení pachtovného, i když pro svou osobu uznává, že na nynější poměry je pachtovné vysoké. Poručník ponechal výslovně

rozhodnutí soudu, poručenci jsou ještě nedospělí, by o snížení pachtovného vůbec mohli býti slyšeni, a proto nezbyvá poručenskému soudu než, aby trval na splnění smlouvy. Kdyby nebyl pozemky a budovy spachtoval žadatel, byl by je spachtoval jiný, a ten by možná splnil smlouvu přesně. Nemůže-li pachtýř dražební podmínky splnit, je to jen nemožnost subjektivní (§ 1447 obč. zák.), a jen objektivní nemožnost sprostuje ze závazku, smlouvu splnit (§ 878 obč. zák.). Nemožnost subjektivní může sprostiti smluvníka ze závazku, splnit smlouvu, jen tehdy, když se změni poměry tak, jak nikdo čekati nemohl. Takového případu však tu není. Jeť všeobecné známo, že vláda úsilovně pracovala o snížení vysokých cen plodin hospodářských, otázka přetřásána veřejně, takže každému rozumnému hospodáři bylo jasno, že v blízké době ceny vůbec klesnou, jak u dobytka tak u plodin. S touto okolností musil i pachtující počítat, a přepočítal-li se a nemůže z pozemků nyní vytěžit, kolik by bylo třeba, by mohl zaplatiti pachtovné, jde tato jeho kalkulační chyba na jeho vrub, — a nemohou poručenci proto trpěti nějakou újmu. R e k u r s n í s o u d usnesení potvrdil. D ů v o d y: Rekursní soud sdílí sice názor rekurentův, že ceny hospodářských plodin značně klesly, avšak tím ještě není zákonné snížení pachtovného opodstatněno, ježto podmínky Šu 1104 až 1108 obč. zák. zde nejsou. Zabýváti se další otázkou, zda stěžovatel bude s to, pachtovné platiti, nebylo zapotřebí, to lze teprve po sklizni zodpovědět, při čemž se pouze podotýká, že výkaz příjmu neobsahuje chovu dobytka a mlékařství.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Srovnalým usnesením nižších soudu nelze duvodně vytýkati ani zřejmou nezákonnost, ani patrný odpor se spisy ani konečně zmatečnost, a proto není u předpokladů Šu 16 nesp. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák., za kterých jediné by bylo lze vyhověti mimořádnému dovolacímu rekursu. Pokud stěžovatel poukazuje k Šu 1105 obč. zák., nevšímá si toho, že příslušné ustanovení platí jen tehdy, byla-li pachtovní smlouva uzavřena pouze n a j e d e n rok. Zákony ze dne 12. srpna 1921 čís. 313 a ze dne 13. července 1922 čís. 213 sb. z. a n. byly upraveny z v l á š t n í druhy pachtu, a proto nelze jich obdobně užiti v jiných případech a platí tam, kde zákon výslovně neustanovil nic jiného, zásada, že nelze vůbec proti vůli propachtovatele v nesporném řízení domáhati se snížení smlouveného pachtovného.

Čís. 2406.

Byla-li zjištěna obecná hodnota zboží (§ 88 žel. dopr. ř.) v cizí měně a jest ji vyplatiti v Kč, jest směrodatným kurs ke dni opožděné v ý p l a t y, nikoliv ke dni splatnosti.

Kromě úroků z prodlení dlužno při peněžitých dluzích nahraditi i znehodnocení jistiny.

Rozsudek netrpí neurčitostí, ukládá-li placení cizozemské měny ve měně tuzemské dle kursu v den výplaty.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, Rv II 273/22.)